

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Селектор кенгеш

Айлыкны төлеу не халда болганына къарагандыла

Россеини Премьер-Министри **Дмитрий Медведев** тонене бардыргъан селектор кенгешде иш хакны төлеу не халда болганына къаралганды. Аны ишине КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков** да къатышханды.

Россеини Правительствосуну Председатели айлыкла төленмей жыйышдырылган борчлары баш сылтауларындан бирин организацияланы кеслерини ача къолайлары болмаганында кёреді. Регионланы шендо къыйын кезиулериди, файдалары кёбюсюнде жетмейдиле. Болсада, дегенди премьер, иш хакъ

төлеуно низамын андан ары кючлендирмей жарарыкъ тойюлдо. Субъектлени башчыларына жер-жерде айлыкны төлеуно энчи контрольга алыргъа кереклиси айтылганды.

Къабарты-Малкъарда ол жаны бла хал аман тойюлдо. КъМР-ни Правительствосу болумну дайым да тинтгенлей турады. Республикалы эмда муниципал бюджетледен ача бла жалчытылынган предпритияланы шендо борчлары жокъдула.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Конференция

Къыралны къоруула борчларын жалчытыуда бирге ишлеуно амалларын сюзгендиле

Тюнене Россей Федерацияны Къоруула управлениясыны миллет арасында 2-чи ведомствола аралы илму-практика конференция болгъанды. Анда сёз Россей Федерацияны къоруула борчларын толтурууда ведомстволаны араларында информация байламлыкъланы къурауно юсюнден баргъанды. Форумга видеоконференция халда Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Коков** да къатышханды.

Къыралны къоруула министри **Сергей Шойгу** бююнлюкде аскерни бла флотну жангы сауутла бла жал-

чытуу планнга кёре бардырылганын белгилегенди. Аскерледе жангы техниканы саны дайымда ёсноп барады. Быйылы ахырына ол 50 процентни тутарыкъды.

Россеини аскер ведомствосуну таматасы къыралны субъектлери бла къоруула-промышленность комплексни предпритиялары ведомстволаны араларында информация байламлыкълага не къадар тири къошула барыргъа, аланы къурау, техника амалларын да игилендирге кереклисин чертип айтханды.

РФ-ни Къоруула министерствосуну Информация эмда асламлы коммуникацияла жаны бла департаментини материалларына кёре.

Тинтп

Тозурагъан юйледен кёчюрюуно программасы къалай толтурулганына контрольну кючлендирге

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Коков** тюнене бардыргъан кенгешде оюлур чекге жетген жашау юйледе жашагъанланы тынгылы журтлагъа кёчюрюуно программасы къалай толтурулганына къаралганды. Анга контрольну кючлендирге деп, аллай борч салынганды.

КъМР-ни премьер-министри **Мусукланы Алий** ангылатханыча, программада онбир муниципал къу-

ралыу киреди. Бююнлюкде жашау журтладан 24 минг 200 квадрат метри ишленгенди, алагъа 1421 адам кёчюрюлгенди. 2017 жылны ахырына дагъыда 15 мингден аслам квадрат метрни, ол санда 9 800-ню быйыл, хайырланыргъа берирге белгиленеди. Программада кёргюзюлген ахыр жумушла тохташдырылган болжаллада бошалыргъа керекдиле деп, шарт айтылганды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Марат Хубиев - 1-чи номерли шахар клиника больницаны тамата врачы
2 бетле

Къууанч, хурметлик, ыразылыкъ
3 бет

Аны сейирлик нюрю жолуму жарытханлай турады
4 бет

Атын игилик бла айтдырганды
5 бет

Бир сермешни юсюнден хапар
6 бет

ПАРЛАМЕНТ

Законлазга түзетиуле кыбыл кёрюлгендиге, жарашдырыучу судьяла сайлангандыла, Жаш төлю палата жангыртылганды

Парламентни жыйылыуу хычыуун жумшдан башланганды. Спикер **Татьяна Егорова** депутат **Мухамед Кудалиев** законодательствону айнытыуга уллу кыйыын салганы ючюн РФ-ни Федерал Жыйылыууну Кырал Думасыны Сыйлы грамотасы бла саугаланганын билдирип, аны анга бергенди.

Ызы бла депутатла Нальчикде 1-чи номерли суд участканы жарашдырыучу судьясына **Роберт Журтовну**, Прохладна районну бешинчи номерли суд участкасыны жарашдырыучу судьясына **Артур Куашевни** кыбыл кёргендиге.

Алай Урван районну 2-чи номерли суд участкасыны судьясын айыруу а бираз даулашла чыгарганды. Бу кылулукка эки адам кёрюлгөн эди: **Хусен Тлапшоев** бла **Мурат Иванов**. КъМР-ни Баш судюно председатели **Юрий Маиров** эки кандидат да тийишли болганларын, алай ол Хусен Тлапшоевну дурус кёргенин белгилегенди.

жылга эм 2018-2019 план жылга бюджетини юсюнден» законну биринчи окулуунда кыбыл кёргендиге. Аны юсюнден докладны финансла министр Заур Лихов этгенди. Ол билдиргенча, 2017 жылда бюджетте 26 202,0 миллион сом файда тюшериги, къоранчла 26 736,5 миллион сом болуклары, дефицит а 534,5 миллион сомга жетериги сакъланады (бюджетни проекти ары дери жамауат тынгылаулада тинтилгенди, аны юсюнден материал газетни 227-чи номеринде чыккыганды).

Жыйылыуда кырал борч бла байламлы проблема да кёрюлгенди. Парламентни Культура, граждан обществовону институтларын айнытыу эмда СМИ жаны бла комитетини башчысы **Борис Паштов** ёсюп баргъан кырал борчну кылай төлеп бошарга боллугун билдире суйгенди. Анга жууап бере, Заур Лихов аны ёлчеми бюджетни файдасына жете келгенине шагъатлык этгенди. Аны ючюн баш

комитетини башчысы оюнбасары **Ольга Коротких** «КъМР-ни окутуу учрежденияларында 2025 жылга дери жангы жерле кырау» подпрограмманы эмда «КъМР-де 2013-2020 жыллада билим бериуну айнытыу» кырал программаны чеклеринде Нальчикде жангы школну кырулушуну проблемасын кётюргенди. Анга субсидияла алырча конкурска кытышыр ючюн 285 миллион сом керекди, ол а аны проект багъасыны 30 процентин тутады. Бу ахча табылмаса, РФ-ни Президентини бегимин толтураллык туюлбюз», - деп эсгертгенди ол.

Заур Абубекирович былай аз заманны ичинде школну ишле бошарга онг болмаганын чертгенди, кеп субъектле Федерал арага подпрограммага тюрлениуле кийирлеринде излеп селешгендиге, аны юсюнден оную алыкча чыкмаганды, дегенди.

Федерация Советни бюджет эм финанс рынокла жаны бла комитетини башчысы оюнбасары **Улбашланы Мухарбий** а программа дотациялы угъай, кеслерини фидалары иги болгъан, бир финанс жылны ичинде объектин ишлерге кыларыннан келген субъектлеге жарашдырылганын белгилегенди.

«КъМР-де Борчлу халда медицина страхование фондну 2017 жылга эм 2018-2019 план жылга бюджетини юсюнден» докладны аны директоруну оюнбасары **Рустам Кажав** этгенди. Бюджетни 2017 жылда файдасы бла къоранчлары 7 001 602,3 минг сом, 2018 жылда - 7 278 905,9 минг эмда 2019 жылда 7 500 071 минг сом болукдула. Бу тема жамауат тынгылаула да тынгылы сюзюлгенди, аны юсюнден газетни 227-чи номеринде билдирилгенди.

«Къабарты-Малкъар Республикада юридический болушлукну хакъсыз этиуну юсюнден» законну 8-чи статьясына тюрлениуле юслеринден айта, урунуу, иш бла жалчытыу эмда социал кыруула министр **Тюбейланы Альберт** ала кийирилселе, адамлага квалификациялы юридический болушлукну этерча КъМР-ни Адвокат палатасы бла келишим тауусурга онг чыгарыгын белгилегенди.

Депутатла «Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоуну юсюнден», «Къабарты-Малкъар Республикада граждан молкно актларын эсеплеуде кырал полномочиялары толтурууну юсюнден», «Къабарты-Малкъар Республикада кырал кылулуклада ишленгенли эмда кырал службалада кырал кылулуклары толтурганлары пенсия бла жалчытыу юсюнден», «Библиотека ишни юсюнден», «Къабарты-Малкъар Республикада халкыны пассажир автомобиль транспорт бла, шахар электро эм темир жол транспорт бла

жалчытыу юсюнден» эм талай башха законлага тюрлениуле кыбыл кёргендиге.

Андан сора Парламентде Жаш төлю палатаны юсюнден болумну сюзюге кечгендиге. Билим беруу, илму эмда жаш төлю политика жаны бла комитетни члени **Беслан Назранов**:

- Палатаны башчысын эки жылга угъай, бир жылга айырырга, анга экиден кеп оюнбасар сайламазга, дагыда палатага кирген адам бир жолга кырал власть органлада башха жаш төлю органлага кыатышмазга керекди деп, сёзю алай салганды, - дегенди.

Жаш төлю палатаны 5-чи кыуумун кырауну юсюнден айтханда, анга алырга рекомендацияла республиканы жамауат организацияларыннан онюч адамга, жер-жерли жамауат организацияладан онтёртуеленнге, билим беруу учреждениялары студент органларынан онуюланга, битеуросей политика партиялары регионда бёлюмлеринден сегизеуленнге этилгендиге. Алай бла жангы кыуумда 45 инсан боллукду.

Жаш төлю палатаны 2014-2016 жыллада тамамлагъан ишлерини юсюнден а аны председатели **Сергей Шестирублев** билдиргенди. Ол белгилегенча, ала законла кырау иште тири кыатышхандыла, жаш адамлары араларында «Мен эм закон», «Мен депутат болсам эди» дегенча конкурсаны кырагандыла. «Саулукуну школу», «Бизни орамларыбызны атлары», «Хорламы кезиуу», деген эмда башха проектке жарашдырып бардыргандыла, акцияла кырагандыла, Нартанда интернатда эм Чегемде психоневрология диспансерде болгандыла, андан сора да, кеп керекли жумуш тамамлагандыла.

Парламентни башчысыны оюнбасарлары Жанатайлы Салим бла Натби Бозиев Жаш төлю палатаны ишине бийик багъа бичгендиге.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфя.

Парламентни Законлук эм право ниям жаны бла комитетини башчысы **Михаил Кривко** уа Мурат Ивановну урунуу стажы онтёрт жылдан аслам болганын, ол налогла, прокуратура органлада, республиканы Къоркыу-сузлук советинде ишленген, бийик усталыгы ючюн РФ-ни Следствие комитетини майдалларына тийишли болганын эмда квалификация экзаменни ахшы бергенин эсгертгенди эмда депутатладан аны сайларларын тилегенди. Ала профильли комитетни онуюн кыбыл кёргендиге.

КъМР-ни Айыруу комиссиясыны членлерине уа Азаматланы Къайсын, Атмырзаланы Ирина, Заур Беканов, Сергей Евтушенко, Залим Карданов, Владимир Кудав, Руслан Тапов айылгандыла.

Андан сора депутатла «КъМР-ни 2017

ишибиз аны төлеу боллукду, алай социал жумушла да жалчытылмай кыаллык туюлдуле. 2017 жылны ичинде кырал борчну РФ-ни Финансла министерствосу бла келишимде белгиленген чеклеге келтирилгизге ишеклик жокду, деп белгилегенди ол.

Бюджет, налогла эмда финансла жаны бла комитетни башчысыны оюнбасары **Сафарби Маремуков** а министрден транспорт налогдан тюшген файданы жер-жерли бюджетлеге ётдюрюрча мадар этерин тилегенди. Заур Лихов бююнлюкде алай этерге амал болмазлыктын билдиргенди. «Биз шёндю аланы кесегин муниципал даражага ётдюрсек, аспайыкалы бюджетни файдасын азайтырыкбыз», - деп анылатханды.

Парламентни Билим беруу, илму эмда жаш төлю политика жаны бла

Кадрла

Марат Хубиев - 1-чи номерли шахар клиника больницаны тамата врачы

Къабарты-Малкъар Республиканы саулук сакълау министри Светлана Расторгуева 1-чи номерли шахар клиника больницаны коллективин жангы таматалары бла танышдырганды - Марат Хубиев тамата врачны кылулугун толтурлукду. Алгын ол Бахсанни район

больницасыны башчысыны кылулугунда ишленгенди.

Ведомствону таматасы аны дарманла бла жалчытыу, багъуу процессни тапландыруу проблемаланы тамамлау жанына эс бурурга борчлаганды. «Учрежденияны материал-техника кылайлыкты эм кадрлары аны

алчылага кышарга онг береди. Иинанама, коллек-

тив эм таматала да, жууаплылыкны анылап, салынган борчланы толтурурга эм саусуланы ышаныулукла-

рын кыайтарыга кючлерин аямай кюреширикдиге», - деп чертгенди Светлана Расторгуева.

Марат Баширович Хубиев 1974 жылда Нальчик шахарда тууганды, КъМКЪУ-ну медицина факультетин таусханды. А.А. Шалимов атлы Хирургия эм трансплантология миллет институтну (Киев шахар) аспирантурасында билимин ёсдюргенди, медицина илмуланы кандидаттыды.

2000 жылдан башлап шахар клиника больницада хирург болуп ишленгенди, 2009 жылда бу учрежденияны хирургия бёлюмюню таматасы болганды. 2014 жылдан башлап бусагъатха дери Бахсан шахар округну эм Бахсан муниципал районну «ЦРБ» саулук сакълау кырал бюджет учреждениены тамата врачны кылулугунда ишленгенди.

Белгилеу

Къууанч, хурметлик, ыразылыкъ

Бу кюнде Культура фондда, Ананы кюнине аталып, байрам къуралганды. Анга тишируланы Нальчик шахар советини къаууму, школчула, студентле, сабий садланы келечилери да къатышхандыла. Акъ-Суу, Кенже, Адюх эллени тишируу организацияларыны келечилери уа анга миллет ашарыкъла хазырлап келтиргендиле.

Бери келгенле сурат кёрмочлеге сыйлоп къарагандыла. Ала уа фондда меямына кирген жерден баш-

лап кеп жерни алгандыла. Магъаналарын а атлары кёргозтюп тура эдиле: «Ананы кезлери», «Мени сойдюмлю

анам», «Сенден ариу жокъду»... Залда аналагъа жораланган жырла да эшитилгендиле.

Байрамны Культура фондну таматасы Владимир Вороков ачханды. Ол келген къонакъланы алгышлаганды, Тишируланы советине быллай огурулу иш бардыргъаны ючюн ыспас этгенди. «Аналарыбыз сау къадарда бизни кезлерибиз жылтырайдыла, жюрегибиз къууанады. Ала жашасынла, сабийлерини ачууларын кёрмесинле!» - дегенди. Кёрмочню да бек жаратханын айтып, художник Светлана Азаматовагъа жюрек ыразылыгын билдиргенди.

КъМР-ни Пенсиячыларыны союзуну таматасы Мурат Тхазаплижев да аналагъа узакъ ёмюр, кийик саулыкъ тежегенди. «Сизге къарап, кёлюм кётюрюледи. Хар кюнюгюз да былай къууанчыра болсун, жюрегигизни къыйнарча ишге тюбемегиз!» - дегенди. КъМР-ни Художниклерини

союзуну председатели Геннадий Темирканов а Культура фондда бу кёрмоч эрте жарашдырылгъанын, алай байрамгъа дери ачылмай тургъанын билдиргенди. Тишируланы советини председатели Лидия Дигешева уа Ананы кюню къалай тохташдырылгъаныны юсюнден билдиргенди, ол башчылыкъ этген организация тиширууну-ананы, ююрню даражасын кётюрюю жаны бла къаллай ишле бардыргъанын да айтханды.

Аналаны республикада белгили художникле, врачла, алимле, устазла, Нальчик шахар округну жер-жерли ад-

министрациясыны къуллукчылары да алгышлагандыла. Сабий садланы келечилери уа, назмула айтып, тепсел, жырлап да къууандыргандыла.

Ахырында уа журини къаууму, анга уа художникле, ашха устала, дизайнерле да кирген эдиле, кёрмочге къарап, анала хазырлагъан азыкъланы татууларын кёрюп, бек игилени сайлагандыла. Хорлагъанлагъа саугъала, грамотала да бергендиле.

Сабийле, абаданла да тишируула хазырлап келтирген ашдан-суудан татхандыла.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

ТЮБЕШИУ

Огурулу адамланы бла жумушланы юсюнден ачыкъ сёзлю ушакъ

Бараз кюн Ташлы-Талада «Сабыр ушакъ» деген ат бла тюбешиу болганды. Тау элге сабийле бла кёрюшюрге художник, жырчы, назмучу, архитектор Сарбашланы Аздор, полковник, РФ-ни Саууланган кючлерини запасада офицерлерини миллет ассоциацияларыны КъМР-де бёлюмюню таматасы Атайланы Жашарбек, поэт Мусукаланы Сакинат, «Къайсыннга жюз атлам» деген белгили проектни таматасы Тетууланы Хадис, назмучу Эзелланы Ануар, Лескен районда архитектура бёлюмюню таматасы Ася Кишукова, Культура бёлюмюню таматасы Люсена Насипова, телевиденияны ишчиси, КъМР-

Ол, жыйылгъанланы къонакъла бла танышдырып, сёзлю Мусукаланы Сакинатха бергенди. Ол а сабийлеге, таматалагъа да атап назмула окугъанды, ёсноп келген тёлюню билимге энчи эс бурурларын тилегенди, жашаубузну иги жанына жалаңда ол тюрлендирилгенин айтханды. Сарбашланы Аздор а «Сарычыкъ, Базыкъ эм башхала» деген жомагъын окугъанды, гитарада согууп, бир къаум жырнын да айтханды.

Тетууланы Хадис, элли тарыхындан бир къауум шарт келтирип, аны хапары Темиркъан ауулдан башланады, дегенди. «Къайсыннга жюз атлам» проекни атындан Токъуланы Муссагъа,

аргуданчыды, врачды. Ол Къайсыннга, Кязимге, къабартылыланы бла малкъарлыланы араларында шухулукъгъа атап, иги кесек назму жазгъан-

скен районда орналгъан бу жангыз таулу элде жумушакъ, жууш, фахмулу, жигит адамла жашагъанларын чертгенди.

Эзелланы Ануар а, эл гитче болса да, игилери кеп болгъанларын, бюгонню сабийле тамблагъы жамауатны къуарыкъларын белгилеп, аланы иги окургъа, таулу адеп-къылыкъны билирге чакъырганды, «Ийнар» ансамбльни жырчыларын да жангы жетишимлери бла алгышлаганды.

Грозныйде халкъ жырланы «Сураш» атлы фестивалына барып, анда алчы жерледен бирин алып келген Ташлы-Таланы жыр къаууму школчуланы, къонакъланы да «Нартла», «Тойчула», «Ташлы-Тала», «Ийнару» деген эм башха жырлары бла къууандыргандыла.

Сёз Атайланы Жашарбекке берилгенде уа, сабийле, таматала да анга сыйлоп, артыкъ эс буруп тынгылгандыла. Ол республиканы бир

къауум школларында запасада офицерлени миллет ассоциацияларыны болушлугу бла сабий патриот клубла ачылгъанларын, аллай затны мында да башларгъа кергенин айтханды.

Юлгюге уа Элбрусда аты таурухха кирген Владимир Шарпатовну сабийле бла тюбешиуон келтиргенди. Россейни Жигити, лётчик, «Кандагар» деген кинофильмде командирни прототипиди. Аны батырлыгъына кере салынганды ол суратлау чыгъарма. Жети айны ичинде Афганистанда жесирле болуп тургъан жашла андан ИЛ-76 самолёт бла къачханларыны юсюнденди ол. Ызы бла Жашарбек бла Сарбашланы Аздор гитаралада популяр макъамланы сокъгандыла.

Лескен районда культура бёлюмюню таматасы Люсена Насипова Ташлы-Талада ёсген жашчыкълагъа бла кызычыкълагъа иги юлгюле бардыла, анга шагъатлыкъ этгенле келген къонакъладыла, дегенди. Элли культура арасы не заманда да иги жетишимлери бла республикагъа махтау келтиргенин, ансамбльни «Минги тау» клипи кеп жерде хорлагъанын, «Схуртук эл» деген жангы клип а андан да ариу болгъанын белгилегенди.

Таууланы игиликни унутмагъан бир аламет къылыкълары барды. Былайда Гузиланы Тахир алагъа биринчи кийимлени хазырларгъа Тетууланы Хадис

болушханын эсгертип, аланы жангъдан халкъ жырлагъа жарашырача кийиндирген Алтууланы Зухура болгъанын айтып, алагъа ташлы талачылыны, ансамбльни атындан да ыразылыгын билдиргенди.

Районда архитектура бёлюмюню таматасы Ася Кишукова уа, эшитилген тизгинлеге, жырлагъа тынгылап, аны да назму жазарыгъы, жырларыгъы келгенин, бу ариу табийгъатда ёсген сабийле фахмулу болуукчыларына ишкесиблигин айтханды. Аны бла бирге бюгон ол элли культура бююне къараргъа келгенин, анга реконструкция керек болуп тургъанын, ремонт этерге умтулу болгъанларын да билдирип, ташлы талачылыны къууандырганды.

Кертиси бла да, бюгон эллилени юч къайгъылары барды. Биринчиси - эл школ кесини къуллукъ этер онгун тауусханды. Экинчиси - культура арагъа уллу ремонт керекди. Ючюнчюсю - ташлы талачыла Къабарты-Малкъарда телевиденияны беруилерине къараялмайдыла.

«Сабыр ушакъ» ономлу, жумушакъ халда баргъаны эллилени, къонакъланы да къууандырганды. Келгенледен кез алмай къарагъан, бир тюрлю бир сабийлик этип дауур чыгъармагъан ариу таулу кызычыкъланы бла жашчыкъланы адептери, намыслары, къылыкълары ючюн аланы ата-аналарына, устазларына да аперимлик берирчады.

КЕРТИЛАНЫ С.

ни культурасыны сыйлы къуллукъчусу Токумаланы Лейла келгендиле.

Жыйылыну Ташлы-Таланы культура ююню, «Ийнар» жыр къауумну да таматасы, КъМР-ни культурасыны сыйлы къуллукъчусу Гузиланы Тахир ачханды.

Байсыланы Элдаргъа, Гузиланы Тахирге бла Илиясха, Маммеланы Асхатха, Гумаланы Илиясха сыйлы грамотала бергенди.

Махтау къагъытла алгъанланы араларында Тимур Катинов да болганды. Тимур

ды. Бу тюбешиуде аланы бир къауумун окугъан да этгенди.

Ызы бла Хадис Ташлы-Тала бла Уллу Малкъарны арасында баргъан автопробегге къатышханланы сагъынып, аланы да махтау къагъытла бла алгышлаганды. Ол Ле-

27 ноябрь — Ананы күню

Аны сейирлик нюрю жолуму жарытханлай турады

Дуня жаратылганлы бери жер башында бек багъалыгъа ана санады. Алайсыз да къалай болур, адам улусуна дуния жарыгын ол кѳргюзтсе. Баласы ючюн жанын-къанын аямаса, ахыр гыржын буржун анга сакъласа, ауругъан кечелеринде, сабийне къарай, кѳзюн къысмай оздурса. Сенден алгъа ѳлейим деп жашауун ѳтдюрсе, арбазындан чыгып кетсенг, сен къайтхынчы, кѳзюн орамдан алмай сакълап турса.

Ананы къыйынын ангыларгъа боллукду. Алай аны ким къайтарар? Анга уа кѳпму керекди? Жаланда бала насыбы эм жюрек ырахатлык. Болсада биз аны окъуна эталмайбыз. Бюгюн, тамбла, бирси кюн дейбиз да, болжалгъа салабыз. Аналаны ѳмиюрлюк сунабыз. Ала уа билмей турганлай, кетедиле да къаладыла. Узакълагъа, кѳз кѳрмезге, биргелерине ариу сѳзлерин, жюрек жылуларын алып.

Ким биледи, бир-бирде жашау халларыбызны алгъа салып, ананы уа экинчи жердеми къоя болуыз? Жашау дегенинг а бирде ѳр сюрѳн барады, бирде уа - шинжили агъача киргенча. Кеси кесинги сыймеген заманларын да боладыла. Алай акъыллында уа бек алгъа ана болургъа тийишлиди.

Байдаланы Ибрахими къызы Нуржан. Балдан татлы анам. Ол дунясын алышханлы бийил он жыл. Жаннет чырагы болсун. 1931 жылда Огъары Бахсада, Къызгенде туугъанды, кѳчгюнчюлюк хатасындан тюп болган элперибизден биринде. Черкени сол жанында ариу талада орналып эди ол. Кѳгетте, жемишге да бай жер.

Аланы арбазлары бир мийоюшонде улуу таш бар эди. Алайда мал сойгъандыла. Орам жаны уа - ныгыш. Къартла келип, алайда лахор этгендиле. Ишден бѳр болган жаш адамла уа талкы бла терси ийлегендиле. Териден а чарыкъла, чабырла тикгендиле, жан-таула этгендиле.

Мени Огъары Малкъар элипде кѳп сабийле ѳсдюрюп, юлюлю юйюрле къурап, атларын иги бла айтдырган таза да насыплы аналаны юслеринден радиоа айтыла, телевизорда кѳргюзтюле, газетледе да жазыла тургъанды. Къарчаланы Аминат, Чаналаны Малика, Мисирланы Фатима, Хасауланы Асият, Мисирланы Халимат, Эндрейланы Лейла, Хасауланы Галина, Таукенланы Айшатча тиширууларыбыз, къыйын сынауланы хорлап, ѳмиюр сюргендиле.

Къырлагъа къара къузгъун чапханда да, эрлерини, къарындашларыны, жашларыны орунларына сюелип, къолларына чалгъы алып, мал аш хазырлагъандыла, уруш къазуатындагы жашлагъа жылы кийимле эм кѳп башха затла къурап, жиберип тургъандыла. Сюрюнню азап жылларында да хар адамгъа таукеллик бере, ачлык, жалангачлык къыйынлыкълардан да миллетни ма аллай анала сакъландыла.

Алай огъурлу аналадан бири Мисирланы Халиматны юйюрюню юсюнден а энчикер айттыргъа сюеме. Аны ата-сы Таукенланы Мустафа бла анасы Бака тѳрт сабийни эл жашауун, мюлк жюрютюну, таш-агъач эм тигуу-бичуу усталыкъны жашырынлыкъларына гитче заманларындан окъуна юйрете келгендиле.

Оноч жылында анама битеу да таулу халкъ бла бирге сюрюнню сынаргъа тюшю. Ол конлени былай эсгеричюу эди: «Мартны ал конлеринде атам къошдан келеди. Анга азык салгъанлай, къоншубуз киреди. Ол тилсиз киши эди. Къоллары бла бир затла кѳргюзтеди. Атам а: «Оллох, оллох, Аллах сакъласын», - дегенлей турады.

Къоншу кетгенден сора, анам сорду: «Ол адам элден ары-бери чыкъмагъан кишиди. Сен аллай бир сейир этерча не билдирди»? «Ол манга тюшон айтды. Ол керти эсе, кѳп да бармай адамла былайдан кетерикдиле, элибиз чачыллыкды».

Азияда уа алгъа Алма-Атагъа тюшедиле. Анда ГЭС-ни къурулушунда ишлегенди. Къызчыкъла къышда илипинни башында бузуу уауатып, аны бла томурула жиберип тургъандыла. Биринчи жыллада, тели ауруу тийип, адамла бек къыйналгъандыла.

Артада Каскелен районнга кѳчедиле. «Абай» колхозда фермагъа ишге киредиле. Анам ийнек сауады, атабыз а къумалы бугъалагъа къарайды. Манга тѳрт жыл болгъанда къайтхан эдик Герпегежге. Андан берисин иги билеме. Атабыз - колхоз ишде, анабыз - сабийле бла юйде. Алай айтханлыкълар, азымы эди иш. Бири биринден гитче сабий бла суу боюна барып, саман ишлейди. Атабыз аланы къалайды, анабыз сюртеди.

Эр кишиле колхозгъа бичен ишлегендиле, тишируула уа бахча артхандыла. Эл тийресинде чалынай неда урлук салынмай къарыш жер къалмагъанды. Сабийлени ызындан тизип, бек гитчени уа бешик бла сыртына кѳторюп бары эди анабыз бахча юлюшон ишлерге. Нартохню аман хансдан тазалай эди. Сабийле уа - чертлеуок терекни салкъындыла. Ол бюгюн да турады.

Алай эте жылла оздула. Он сабийден тогузубуз ѳсдюк. Жети жаш, эки къыз болуп, элде орта школну бошадыкъ.

Жети жаш да аскерде къуллук этдик. Сайлаганыбызгъа кѳре усталыкъла да алдыкъ. Жете баргъаныбыз юйдегили болдук. Ата юйюбюзден башха жерде журтла къурадыкъ. Анда уа гитчебиз къалды. Жашау жоругу алайды.

Къадарлары бизге ушагъан юйюрге кѳрдиюле. Халкъны кѳбюсю элдеде жашагъанды. Колхоз берген жалнагъа тогуз-он сабий ѳсдюргендиле. Бюгюнлюкде уа, арбазлада экишер, ючюшер машинала берген заманда окъуна, юйде бир, эки, кѳп болса, юч сабий кѳрюрсе.

Кесиме ушаш элден кетип башха жерде жашагъан герпегежчилеге тюбей туруучума. Хар бири да атабызны, анабыз да иги бла сагъынадыла. Бири айтыр, анагъызын кѳп гыржынын ашагъанбыз деп. Ол заманда арбазыбызда ѳтмек печ тюшеди эсиме. Къургъак чырпыдан от этер эдик ичинде. Къызгъандан сора мюльдихин кетерип, анабыз тылысы бла табаларын ары салып, аллын жабар эди. Бираздан а жангы ѳтмекни ариу ийиси битеу арбазгъа жайылып эди.

Арбаздан орамгъа бурулган жерде шинтик ишлеген эди атабыз. Ол бюгюн да жериндеди. Ненча барсам да - анабыз алайда, уручгун да ийире. Нек тураса десем, жюрегиме тюшюп тура эдинг, келигинги билип, сакълайма деп тынч-тынч юйге атлар эди. Сейирди ананы жюргѳ. Аскерден къайтхан кюнюмде, элден Нальчикге келип, мени вокзалда сакълап тургъанды. Бюгюн да сейир этеме мен анга.

Дин ахлусу адам эди. Атасы Ибрахим Кѳнделде медиресени биринчи къаууму бла тауухсанды. Къураннга да андан юйренген эди. Ингир сайын зикирле айтыр эди. Мен билип, жангыз бир кере намазын, оразасын къоймагъанды. Бек къыйын ауругъанында окъуна намазын шинтикде олтурганлай эте эди.

Анам дуниядан кетгенден сора элге

барам. Узакъдан окъуна шинтинген кѳрпю тохтайма. Сора, кеси кесиме: «Мында сени сакълачу ананг эди да, ол жокъ, энди кимге бараса», - деп, кѳлмю толуп, ызыма бурулуп кетеме. Алай ѳксюз кѳрннген эди ансыз ол журт манга ол кюн.

Анам сабийлигинден кѳчгюнчюлюкню да сынады. Алма-Ата ГЭС-ни къурулушунда да ишледи. Колхозда ийнек сауду, нартох ѳсдюрдю. Къоншу тийре бла да ариу жашады. Ол ауушханда зикир этип ашыргъан эдиле эллиле. Аны таныгъанла бюгюн да хурмет бла эсгердиле атын. Аллах ыразы болсун. Бу тизгинлени уа, анам, санга атайма:

*Анам, сенсиз кюн мухуз тиеди,
Ышармайды къадар да - къаш туюди.
Ай да толу бермей жарыгын
Булулгагъа бугъаргъа сюеди.*

*Анам, сенсиз чокъуракъ жулдус,
Жарыкъ жанмай, жаным - умутсуз.
Жаз башы кѳлмю жалсармай,
Терегим чакъмайды, урады буз.*

*Анам, сенсиз жюрегим такъыр,
Кѳлмю - аз. Булбул айтса да жыр,
Жаз ингир, шо жулдудзадан толу
Кѳк да дайым кѳрюнелле сур.*

ОСМАНАЛИ ХИЙСА.

Толу эм насыплы юйюр

Буюр кѳчгюнчюлюкде Къазакъстанны Туркестан шахарындан узакъ болмагъан «Бирлик» колхозгъа тюшеди. Мустафа анда, тую арба жегип, мамукъ сабанланы ташуулу кезиунюде кече жатмай ишлегенди. Бака уа жуукъ болуп келеди.

«Къызыл-Къаяда халкъыбыз ата ташыбызгъа жолочулукъгъа учунуп, къууанч тыпырлы болуп къураула тургъанда, атам, журтубузда бизге киши ышыкъ къурап тура болмаз деп, кѳп

ханды. Апшаланы Владимирни къызы Лейла юч юч сабий ѳсдюргендиле. Бек уллулары Алан Санкт-Петербургну космос аскерчилерин хазырлагъан бийик окъуу юйю бошай турады. Экинчилери Элдар а бусагъатда

зшик-терезе эм башха къурулуш керекле хазырлай эди. Ол тѳлю узакългъа сагъыш этип къарай эди. Ма бюгюн да бу сен кѳрген мекямны затларын алышдырмай, атамны бетинден кѳрюп, аны къол ызыды деп, сыйюп сакълайма,- дейди Адрахман, озган мухуз кюнлерин эсгерсе. Ол кеси да, къурулуш ишлени бардыра, Чирик кѳлде талай жыл урунганды. Мында угъай, элли торлю-торлю журтларын да, мели юйледе да аны къол ызы къалмагъан мекям хазна болмаз дерчады.

Бюгюнлюкде беш сабийге ата-ана, онтѳрт туудукългъа апа-амма болган Адрахман бла Халимат бирге жашагъаны иги кесек заман болады. Беш сабий ѳсдюргендиле. Энди ала окъуу, билим да алып, юйюрлю болуп, жашауда тюз жол бла барадыла.

Тамата жашлары Мухаммат аш-азыкъ жаны бла технологду. Республиканы кѳп санаторийлеринде, пансионатларында ишлей, миллет ашланы таныт-

республикабызны юристрле хазырлагъан колледжинде окъуйду. Бек гитчелери Аминатчыкъ а, анамча, доктор боллукълма дейди.

Мисирланы Адрахманны бла Халиматны экинчи сабийлери Ахмат Москвада ГИТИС-ни бошاپ къайтханды да Малкъар театрда ишлейди, миллетибизни уллусу, гитчеси да бек сыйген артистлерибизден бириди. Со-зайланы Асхатны къызы Мариям бла эки сабий ѳсдюрюп, бийик билим да алдырып, жашауда жерлерин тапдыргъандыла.

Рамазан а охранда ишлейди. Кеси да Чаналаны Ахматны къызы Аслижан бла юйюр къурап, эки сабий ѳсдюрди. Юйюрюню тѳртюнчюлери Алим да элде сувязист усталыгы бла кесини тийишли борчун толтурады. Къызлары Зульфия юристди. Ол бюгюнлюкде алты сабийге аналыкълэ эте, Улбашланы Хакимни жашы Хызыр бла насыплы жашайды.

«Улуу къазанда бишген эт чий

къалмаз»- дегенлей, бу юйюрюню уллусу-гитчеси да тизгинли, ни-замлы, халкъ сыйген адамладыла. Ата-ананы кеси сабийликлери насыплы болмагъан эсе да, бюгюн ала къыйын заманларын уллу юйюрлерини насыплары, къууанчлары бла унутадыла.

Улуу, кенг да арбазлары туугъан-туудукълардан къуру болмайды. Келинлери, эгечлеча, бир бирлери бла татлыдыла. Аналарына да не айгаса да, не этебиз дегенлей, кѳлмю аладыла, ариу айтадыла. Бу огурдула да, тутхучула да юйюрюню уллу, беррегетли юйери жемиш терекле, картоф, башха кѳгетле ѳсген жараулу бахчалары ким да сувланырчады.

Эслеп сѳлешген, айтырын-къайтырын билген, сабийлерине кеслерин къалай жюрютюрге керек болгъанларын юйрети-тип, жашауун тюз жолуна сала билген Халимат кибик ананы адамлыгына шагатлыкълэ этген уллу аперимликди. Ол жангыз жашагъанлагъа, ѳксюзлеге, къолайсызлагъа юйюнде жюрютген ырыхсындан, аш-азыкъдан, ариу сѳзюнден да юлюш этмей бир заманда да къоймагъанды. Эллилерини ырызлыкълары, юлюлю юйюр ѳсдюргенсе, туугъанын-туудугъуну юсюнден да не кѳп махтау сѳзле айтсакъ да, кѳлпюк этерик туюлюду дегенлери окъуна тамамды Халиматны кѳлмю алыргъа.

ГЕЛЛАЛНЫ ЛИЗА.
Огъары Малкъар.

ЭСДЕ ТУТУУ

АТЫН ИГИЛИК БЛА АЙТДЫРГЪАНДЫ

Жашауда бизи не зат сакълагъаны киши билмейди, алай жууук адамыбызны тас этсег а, ышанганлай турабыз, керти дуняда ол ырахатлык табар деп. «Ёлюм бек игилине сайлайды» - бу сёзле кеп айтылгъандан татыуларын тас да этген болурла, алай магъаналыклары а угъай.

Бюгон, 26 ноябрьде, Владимир Хамурзов туугъанлы жетмиш жыл боллук эди. Ол жашаудан эрте кетгенди, алай тегерегиндеги эслеринде кыйгырыулу атача, сыйген баш иеча, ышангылы эм кертичи тенгча кылгъанды.

Жашауну ахыр жылларында милицияны полковниги Къабарты-Малкъарны кырал автоинспекциясына таматалык этгенди. Кыралга ала кыйын жылла болгъандыла. Демегили империя оюлу, совет кыйматланы системасын а аманлыкчылык, ишсизлик, экономика эм адеп-кыйлык жаны бла кыйтык алышындиргъан эдиле. Ол кезиуну хайырланып, торлю-торлю тапсыз къауумла башарын кетюргендиле.

Тайын таматасыны кылгъунда Владимир Кашифович граждана жамаатны токташууна уллу кыйын салгъанды. Кабарты эм малкъар тилде эркин селеше, ол бизни халкъла бирлешип жашарга кереклерин чертгенлей тургъанды. Жер-

лешлерин миллетле аралы даулашлагъа кытышмазгъа да тири чакъыргъанды. Митингледе, радиода, телевиденияда селешгенди. Бир сёз бла айтханда, ол республикада ырахатлыкны бла кюрктуу сузлукъну сакълагъан адамдан бири болгъанды.

Аны къуллук борчу кытырак болууну излегенди. Алай жууук адамлары а ахырысы бла да башха торлю адамны таныгъандыла. Шухларыны айтуларына кере, ол кёбюсюнде жумушак эди, келюне тиерге да кыйын тойюк эди аны. Аны бойсунуунда болгъан ишчиле ата кёзден кырагъанды, аланы жарсыларына эс буруп, не жаны бла да болушурга кюрешип.

Законну бузгъанланы ГАИ-ни начальниги, сёзсюз, сыймегенди, алай аны этген ишлерине чогуллангъанларын кере, ангылап, кечип кырагъа да угъай демегенди. Бек биринчиден, ол адамлагъа эс бургъанды, кыргъак жоруклагъа бла тарихлеге угъай.

Хамурзову жууук тенглеринден бири быллай бир ишни эсгереди. Милицияны келечилери водительден праваларын сыйыргъандыла. Ол а юйорюнде файд тошюрген жангыз адам болгъанды. Юристлик жаны бла кырасанг, хар зат тюз эди, начальник ол ишге эс белмей кырагъа да боллук эди. Алай тамата башха торлю оюмлагъанды. Полковник,

бузуклыкчуну бла аны атасын кесини кабинетине чакъырып, ала бла кеп ушак бардыргъанды. Эсепде, жашха праваларын кыйтаргъандыла. Бу аны адамлыгыны жангыз да бир юлгосю тойюлду.

Ол Кенделенде, фронтчуну юйорюнде туугъанды. Кечирек Хамурзовла Жанхотиягъа кечгендиле. Ол заманда элде орта билим берген школ жок эди

да, Владимир Лашкутада окугъанды. Аттестат алгъандан сора ол шахгачы, автослесарь да болуп ишлегенди. Армаврини автомобиль техникумун бошап, университетте билим да алгъанды. Ызы бла МВД-ны академиясына киргенди. Органлада ишин инспектордан башлап кырал автоинспекцияны таматасына дери кетюролгенди.

Тынгысыз заманла эдиле ала, аны сепили кеп ишлерге тошгенди. 1992 жылда Дондагы Ростовда кенгеше полковникни жюреге тутуп, ол тенглерини кюлларында жан бергенди. «Ишинде кюйоп тауусулду», - дейдиле анычаны юсюнден.

«Дунияны битеу кыйматларындан эсде жаланда огурлу ат къалады», - дегенди персиялы поэт Саади. Сёз мында байлыкны, мардасыз тегюлген ырыскыны, омакъландырылган адетлени юсюнден бармагъаны ангылашымлыды. Ол башха, керти дунягъа кетени эсгериге келгенлени юсюнденди. Владимир Хамурзову асырагъа кеп адам кыйылгъан эди, ала барысы да уллу бушуу этгендиле. Ол да сейр тойюлду. Жууукларыны айтуларына кере, бу адамны алтын жюреге болгъанды.

Юч сабийинден экиси аталарыны жолу бла баргъандыла. Гитче жашы бла кызы Къабарты-Малкъарны МВД системасында урунадыла.

Эдуард БИТИРОВ.

ИТИНИУЛОК

АЛЕКСАНДР МАСЛЯКОВ БАРДЫРГЪАН КВН-НГЕ КЪОШУЛУР УМУТЛАРЫ БАРДЫ

Белгилисича, КВН-ни сыйгени, аны жаратханла кепдюле. Керти да фахмулу командала уа, Москвадан сора да, Россейни битеу областларында, республикаларында да бардыла. Ол санда Къабарты-Малкъарда да. «Сборная КБР» кыралыбызда кеп торлю конкурслагъа, фестивалга кытышады. Оюнлары бла кеслерин кыраучулагъа сыйдоргенлери да хахды. Бюгон а ол къауумда ойнагъан, анга башчылык этген Жантуудуланы Рустамны бла Русланны юсюнден айтырыкбыз.

Эгиз кыарындашланы дунягъа кез къарамлары башха болгъанлыкыгъа, КВН-ни уа экиси да бирча сөөдиле. Республикабызда ол айнырча кеп кыйын да саладыла. Аны бла чекленмей, кыйл къобузда согъадыла, назмула да жазадыла.

Бюгонлюкде ала белгили эселе да, жашаулары КВН бла байламлы боллугу уа сагышларында да жок эди. 2006 жылда 29-чу гимназияны бошагъандан сора Рустам КЪМКЪУ-да информатика эм управление, Руслан а медицина факультетте окуп тебирейдиле. Талай замандан а битеу судентле сыйкоючу «Студент жаз башы» башланды. Ол конкурса ала да кытышадыла. Бир заманда да алчы болалмагъан ФИУ факультетни командасында сахнагъа чыгъадыла. Аламат ойнагъанларын кыраучула, жюри да жаратып, биринчи жерге тийишли кередиле.

Мен медицина жаны бла окугъанлыкыгъа, хар заманда да кыарындашмы факультетини къауумуну санында чыгып тургъанма. Рустам окууну менден алгъарак бошагъанлыкыгъа да, ол терени бузмагъанма, - дейди Руслан.

Экинчи жылда жашланы командалары биягы биринчи жерни алгъанларындан сора уа аланы студентни келечилерине сайлайдыла, КЪМКЪУ-ну КВН командасын кырасала да - угъай демейдиле. Алай бла жаш адамла таныгъан, сыйген да «Дежавю» команда жаратылды. Республикабызда бардырылган конкурслада, фестивалда да ала сыйлы кыонакланы санындадыла.

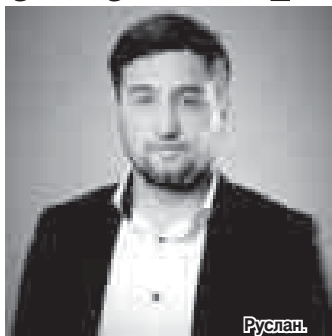
Бизни бу усталыкыгъа юйретмегендиле. Биринчи кере сахнагъа чыкгъан кезиулерибизде кюркыгъан да эте эдик. Алай андан бери кеп заман да озгъанды, сынамыбызда игиди. Бюгонлюкде анда кесибизни юйобоздечабыз, - дейди Рустам. Алай бла кыарындашла окууларындан

тышында бу усталык бла тири кюрешип башлайдыла. Ол кезиуде Москвада КВН-ни премьер лигасына жетген «Эльбрус Экспрессни» эски къаууму чачылгъанда, бу ат бла театр ачып, аны чеклеринде фахмулу жаш адамланы жыйып, юч къауум кыраидыла. Анга уа «Чикаго», «Чай, кофе, потанцуде» эм «Лена Кукка» деген командала киргендиле. Талай замандан а ол ючюсюнден он адамны сайлап, «Сборная Кабардино-Балкарии» кыралгъанды. Бюгонлюкде ала Россейде кеп лигагъа къошуладыла, конкурслада да кытышханлай турадыла.

«КВН против террора» деген ат бла Кеченни кубогана ойнап, ал жерге тийишли болгъанларындан бери уа республиканы башчысы Рамзан Кадыров аланы жыл сайын Грозныйни байрамына чакъыргъанлай турады.

Бюгонлюкде Рустам бла Руслан КВН-де ойнагъанлы сегиз жылдан артык болуп келеди. Республикада сахнагъа энди чыгып келген жаш командалагъа сценарийле жазаргъа, оюнла салыргъа да болушадыла была. Бу усталыкыда сынамылары уллу болгъаны себегли уа кеслерине кырагъан оюнларыны саны да кепду. Аланы сценарийлери тас болмазча, керек заманда да хайырларырча, къагъытха кенюроп сакълайдыла.

Уам халда жазылгъанлыкыгъа, хар оюнну да терен магъанасы барды. Ала не игилике юйретедиле, не аман болумланы хылык этедиле. Заман торлене баргъаны бла дуняда кеп сейр затла да боладыла. Олимпиада, Евровидение, футбол, президент сайлаула - ала бла байламлы сценаланы кыраучула бек жартадыла. Аны себегли уа аллай болумлагъа эс буруп туургуа да керекди, - дейдиле жашла. Тышындан кырагъанна КВН-де ойнагъанланы ишлери тынч кюрюнген-

Руслан.

Рустам.

лике, аны да кесини энчи жоруклары бардыла. Сёз ючюн, хар къауум да, къайдан келгенине кере, гитче ата журтунда не сейр затла болгъанын, адетлерин-терелерин да оюн халда ангылата билерге керекдиле.

Къабарты-Малкъарда киноискусство айнып келгени белгиледи. Режиссёр Султан Хажироко бюгонлюкде экинчи фильмин алдыра турады. Алада ойнаргъа уа Шимал Кавказда белгили артистлени чакъырады, кыарындашла да аланы санындадыла. «По небу босиком» дегенге къошулуругъа заманлары болмай къалгъанлыкыгъа, экинчи жыл чыгарык «Пиджак» деген комедияда уа Руслан да ойнайды. Мындан ары да аллай проектлеге кытыша туургуа умутларын билдиргендиде жашла.

КВН-де «Утомлённые солнцем», «БАК-Соучастники» деген белгили командаланы оюнларын жаратханларын айтадыла. Биринчи заманда аланы хунерлиликлерине сейирсинип, биз а алай ойналык болурубзуну деген сагыш да келе эди акылларына. Ол коллективле уа бюгонлюкде торлю-торлю телевидение проектлеге кытышханлары бек хычуун кюрюнгенин, аладан кеп затха юйренерге амал болгъанын да айтадыла жашла.

Озгъан жыл а кеслерин сынаргъа къауумлары бла Сочида бардырылган КВН-ни сайлау турна кытышхандыла. Эм алгъа анга 450-ден асла команда

келген эди. Аланы хар бирине да «визитная карточканы» кёргозторча ючюшер минут бериледи, оюнларын жаратсала уа, заман чекни кетерип да къоядыла. Алай насыб а хар командагъа да тошмейди. «Сборная КБР» чыкгъанда уа, жюри, аланы ойнагъанларына бюсорепп, он минутдан аслам заман берген эди.

Ызы бла жарым финалга этген жетмиш команданы санында боладыла, арта да ол турда да хорлап, финалга чыгъадыла. Александр Масляков Москвада бардырылган телевизор оюннга чакъыргъанында, республиканы бюджетинде ахча болмай, спонсорла да табылмай, жарсыгъа, ара сахнада кыаруларын сынаргъа амаллары болмай къалады.

Сиз Москвада бардырылган КВН-нге кытышалмай эсегиз, артык фахмулула тойюлюсюз, дегенле да бардыла. Алай ары чыгаргъа ахча болушлук керек болгъанын а кепле ангыламайдыла, - дейди Руслан.

Быйыл да кыарындашла командалары бла Сочида бардырылган сайлау тургъа кытышырыкыдыла. Озгъан жыл республикабыздан спонсорла табылмай тапсыз тошген эсе да, Биринчи каналда Александр Масляков бардыргъан КВН-нге къошулуру умутларын а озмегендиле, анга бир мадар болур деп да ышанадыла Руслан бла Руслан.

ТЕМУККУЛАНЫ Амина.

Көз кыарам

Бир сермешни юсюнден хапар

Бу кюнледе прокатха чыгарык «28 панфиловчу» деген кинолента Россияны тарыхында халк аччагы салынган биринчи чыгармады. Эки жаш режиссёр Андрей Шальопаны бла Ким Дружининни проекттерине не энчи инвесторла, не кырал ийнанмаганды. Халк а ийнанганды.

Интернетте лентаны хазыр кесеклерин чыгаргандан сора (ол кезиуге чыгарманы хар кадрды сураты жазылып эди – аланы Шальопаны аш отуунда хазыр этгенди), кыраучула айгъа 3,5 миллион сом жыйгандыла. Битеу да бирге 35 миллион сом, жандауурлук этген адамланы саны уа – 35 086. Андан сора Минкулыт да кыошулганды, ызы бла уа – Казакфильм.

Алай бла чыкканды «28 панфиловчу» - бир сермешни юсюнден хапар. Дубосеково тийресинде Москвага ёшон урган немис танк батальонну аллын тыйган генерал Панфиловну 316-чы стрелок аскер дивизиясына кирген 4-чю рота кёргозтген жигитлики туура этген чыгарма. Тамамлаган ишинг ючюн кыулукчуланы алларында угъай, санга ийнанган адамланы алларында жууап тутхан кыйын болганыны бла кыалганыны юсюнден режиссёр Ким Дружинин айтады.

Хорламны багъасы

- Ким, бу тарых болумгъа нек энчи эс бургансыз? Не десек да, Улуу Ата журт урушда, кинематография жаны бла алып кыарасанг, андан да сейир сермешле болгандыла.

- 28 панфиловчуну юсюнден бир фильм да алынмагъан эди. Баям, ол былай кырагъанда алай сейир кёрюмгени ючюн болур. Бир сермешни тарыхы. Бир жигитлики тарыхы. Биз энди ачча излеп башлагъаныбызда, мени коллегам, режиссёр Андрей Шальопаны, сценарийни кеп продюсерлеге кёргозтгенди. Ала уа барысы да бир ауздан бу сейир тойюлду деп кыйгандыла. Не сыймеклик, не детектив ызы жокъду. Сиз кыраучуну эки сагъатны ичинде бир сермешни юсюнден чыгармагъа кырап туурча кылай эталыксыз? Мен оям этгенден, ол эди жетишимибиз - биз былай кырагъанда бошча кёрюнген бир тарых болумну алып, аны адамла экрандан айырылмай туурча эталганбыз.

- Тосархив бу ротаны кёргозтген жигитлики жашауда болганына ишеклик туудурган документлени туура этгенди, культура министр а панфиловчула-

ны кыоруулап селешгенди. Сизге уа ол батырлыкны болганы бла кыалганы магъаналымыды?

- Билемсиз, аллай хапарланы бир башха затланы излеген адамла башлайдыла. Ала кертини сыймейдиле. Ала кюсеген затланы биз толусунлай билаллык да тойюлбюз. Миллет магъанын тутхан жигитликлени ишеклик салган - ол аманлыкчылыкды, дегенди Андрей Шальопаны. Мен да алай сунама. Жигитлики бу солдатламы огъесе башхаларымы этгенди, ол алай магъаналы тойюлду. Москваны немислиле аламгаанларыды ишмай башы. Аны ючюн а совет аскерчиле кючлерин аямлай, жигитле, сермешгенди.

Билемсиз, уллу болумну ангыларгъа кыйынды. «Совет халкны жигитлиги»... Неги ол? Аны бюгонлюкде кылай ангыларгъа боллукъду? Алай ол жигитлик энчи ишлеге бёлунсе - 28 панфиловчу, Зоя Космодемьянская, Александр Матросов - адамны акылында сыфатла жаратылып башлайдыла. Ол жарсып тебирейди, аны жюреги кыозгалады.

Кесими юсюнден айтайым. Мен, битеу россейлиле, Улуу Ата журт урушда жан бергенлени санын билеме - 26 миллион адамдан артык. Алай аны толусунлай ангылап сезалмай эдим. Съёмкалагъа жер сайлап айланганыбызда, Москва тийрелеринде кеп элде болганма.

Аланы хар биринде - хар биринде! - фронтдан кыайт-

магъан эллилени атлары жазылган стелала сөөледиле. Ивановла - жетеулен, Петровла - бешеулен. Воробьевла, Сидоровла... деп окъуп тебиресенг, ангылайса, бу тийрелени хазна кыалмай битеу эр кишилери анда окоплада кыалганлары. Ол заманда толусунлай тошюннгенме урушда хорлам ючюн кыаллай багъа телегенибизни.

Алайды да, ангыламайма, нек чачаргъа керекбиз таурухланы? Сиз аны бла адамланы экили этип, бир-бир таянчакъ мурдорларын бузасыз. Нек, не ючюн?

Хар бирибизге да билирге тийишлиди

- 1812 жылда Ата журт урушча, тарыхны теренинде кыалган башха кызауатны юсюнден энтта да бир фильм керекмиди да жаш тёлгоу?

- Биринчиден, урушну юсюнден фильм - кыйын болумлада адамланы юсюнден хапарды. Ол а не заманда да сейирди. Экинчиден, ол урушну юсюнден эсгеру бюгон да сакъланады - аны «Елжумсюз полк» кёргозтгенди. Миллионла бла адамла алагъа бюгонлюкде мамырлыкда жашаргъа онг берген жигитлеге сый-намысларын кёргозторге чыккыанлары аламан тойюлмюду. Бир заманда да унутмазча, ма алай эслеринде тутадыла ала. Жокъду Россейде бир юйор да, урушну кесинде сынамагъан. Ол төрт жыл тарыхда бек магъаналыадыла эмда ол кезиудеги кыралыбыз, ата-бабаларыбыз бла биз барыбыз да ёхтемленирчабыз. Алай болмаса уа, андан ары кылай жашайык? Неде кыурайык жашау жорукларыбызны. Тюз кылай жашайык деген соруугъа тохтаусуз жууап излегенлей ту-

рабыз. Мында уа ол соруугъа шарт юлголе бардыла.

- Адамла сизге съёмкалагъа ачча ётюргенлеринде не деп жаза эдиле?

- Аланы хар бирини кесини атын неда бу чыгарманы кимге жораларгъа сыйгенини атын жазаргъа амаллары болганды. Кепле аппаларыны бла амаллары атларын жибергенди. Бирле уа аппасы неда аммасы бла бирге сермешген партизан отрядны тизмесин жазгандыла. Бир эр киши уа, миллион сом келтирип: «Жашым урушну юсюнден иги фильмге кыараса юеме», - дегенди.

Билемсиз, бу фильмни кесини энчи жашау барды. 1941 жылда бизни битеу уллу кыралыбыз фашистле бла сермешгенча, 2016 жылда битеу уллу кыралыбыз биягы бирге болуп, чыгармагъа ачча алай жыйганды. Ол а жамауатыбыз тюзеле барганын кёргозтеди.

- Ким, сиз бу кинолентада жалаанда режиссёрча угъай, актёрча да ишлегенсиз, окоплада да болгансыз...

- Болганбыз. Отуз беш градус суукълукда, кыар да басып юсюбюзно.

- Урушда бек кыоркыулу не зат болганына уа тошюналгъанмысыз?

- Анда кылай болганыны юсюнден жалаанда оюмларгъа боллукъбуз. Насылха, бизге аны сынаргъа тошмегенди ата-бабаларыбызны хайырындан.

Уруш а... Уруш, мени акылыма кере, ол да ишди. Бир зат кыазаса, кыурулуш бардыра, кыайры эсе да бараса. Кыоркыу... Хау, ол адамны апчытады. Алай бир себеп сылтаунг болса, ол арха кетеди. Алгъа уа башха сезимле чыгъадыла - анга жигитлик дерге боллукъду неда башха сөз бла айтыргъа. Урушда бек кыоркыулу

не затды? Баям, буюрулганын толтурмай кыйган - душманны жеринге, юйонге жиберген.

Досе

Ким ДРУЖИНИН, актёр, режиссёр.

1984 жылда Омскда тууганды. 2008 жылда Санкт-Петербург театр академияны тауусханды, андагы ТЮЗ-ну труппасына алынганды. Режиссёрча «Наводчица», «Время Синдбада», «Странствия Синдбада» эм башха киноленталаны салганды.

Юлия Шигарева.

«Аргументы и факты»,
23.11.2016 жыл.

Эски сурат

Билим алыргы талпынганла

Ариула, субайла, тизгинлиле, жарык кёллюле... Алай болганлыкыгъа, бираз сагъышлыла. Аланы жашауларыны бир такыйкыталары заманнга бойсунмай, тарыхны теринден бюгюнню кюнню жарытады. Кимле болурла бу мёлек сыфатлыла?

Сурат 1939 жылда Нальчикде алыннганды. Бизге белгили болганнга кёре, барысы да таулу кызыладыла Къабарты-Малкъар педучилищени окуучулары. Биринчи тизгин (солдан оннга): Ностуланы Ибрагимни кызы Кизика, Гергюкъланы Солтанбекни кызы Кёккёз, Гергюкъланы Ахматны кызы Лейла. Экинчи тизгин (солдан оннга): Улбашланы Доммайны кызы Айшат, Газаланы Нухну кызы Зулехъа, Гергюкъланы Кичауну кызы Фазилат.

Быланы араларында жаланда Айшатны юсюнден айталлыкыбыз. Ол 1923 жылда Яникойда туугъанды. Отуз бешинчи жылда атасы Доммайны, алты сабийи болган кишини, малынг-миолкюнг барды деп кулакгы чыгарып, илишаннга салгъандыла. Юйде тамата Айшат эди. Сабийлени тегерегине жыйып, барысына да ол кырагъанды.

Андан тышында да, окууыгъа киреди. Нальчикде педучилищени тауусады. Кёчгюнчюлюкню кезиунюнде уа Къыргызстаннга тошеди. Фрунзе областыда Ивановка элде жашагъанды. Школда устаз болуп ишлегенди. 1947 жылда уа Деуаланы Хусей бла юйор кыраиды. Алагъа төрт жаш бла бир кызы туугъанды. Азиядан кыайхандан сора уа Айшат

юйорю бла Яникойда тохташды. Быйыл апрельде ауушханды. Жаннет чырагы болсун.

ха кызыланы юслеринден хапарыбыз жокъду. Билгенле бар эселе, сёлешигиз, жазыгыз.

Башында сагъыннганыбызча, баш-

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Шажар орамда жыл саны келген кишини арбачыкыда тюрттоп баргъан тишируну терк-терк кёрюучюме. Бир бирге ууакъ ышара, кёгюрчюнге чёплеу, гыржын бурхула сыза, ата-аналары бла келген сабийлени ойнагъанларына суйюп кырай, заманларын ашырадыла. Ма бюгюн да озуп барадыла. Ызларыннан кырайма. Эркегыруу кы-

болмасанг, кыуллугъунда да кётормей эдиле, фатар да бермей эдиле. Аны себепли атасы,анасы да Сергейни юйдегили этерге ашыкдыла. Кёлаилы жерден, тутуругу болган бир кызыны да кёргюздюле, танышдыргъан да этдиле.

Алай эрке ёсген жаш аланы айтханларын этмеди, эрттеден бери да бир кызыны сую эди да,

рыу жангыз кеси кыалды, анга кыадак бир балачык буюрмагъанына кыйнала эди журеги. Сергейни да анда-санда эслеп тургъанды. Арт заманда кёргенинде уа юсюн-башын иги жаратмады. Кёзлери да мухуз эдиле. Танышладан эшите тургъанды, ол, кыуллукъдан кетип, ахча келтирмей башлагъанда, кыатыны, сабийлери да анга аман кёзден кырагъанларын.

Бир кюн а телефон зынгырдаиды. Больницадан эргизни машина басханды, осалды, терк жетигиз, дейдиле. Лида чартлап чыгъады, кыалай жетгенин да билмейди. Келсе, Сергейни олсагъат реанимациядан чыгъара тура эдиле. «Энди кыоркыуу жокъду, ол дуниядан кыайтардыкк», -дедиле докторла. Тишируу ол кече анда кыалды, андан сора да кёп кюнлени кыатында турду. Кетеме десе да, Сергей кыолундан тутуп тохтай эди.

Кёп заманы турду ол больницада, алай бирси юйдегисинден аны киши жокъламады. Лида арта билгенича, алагъа биринчи болуп сёлешген эдиле больницадан. «Белин ачтыханды, аякълары жорюмезге боллукъдула», - дегенлеринде, «Мен аны законлу кыатыны туюлюме», - деп кыойган эди. Врачла Сергейни жанын сау кыалдыргъандыла, алай атларча уа эталмагъандыла. Ма андан бери арбачыкыда айланады.

Нёгерим хапарын таусурга биягы экиси кёрюндюле. Кёгюрчюлени кыатларында тохтап, алагъа чёплеу атдыла. Лида эрини аякъларын жабып тургъан жабыуну тюзетди, салфетка чыгарды да, эрини мангылайын сюртю. Экиси да бир затла айтып, бир бирге суйсюноуп кыарадыла да, юйлери таба тебиредиле.

ШАУАЛАНЫ Разият.

Жашау хаппа

Керти эм жалгъан

тымда олтурган биреуге салам берди. Ол да, ёрге кыобуп, башын булгъады. «Таныгъанмы этесиз? Мен быланы кыурууда кёрюп турама, ол кишиге не болган болур деп сагъышланам. Ол тишируыгъа да аны атып кыоймагъаны ючюн ыспас этеме, -дейме мен, тёлалмай.

-Жаш заманыбызда шуюхъла болгъанбыз, университетте бирге окугъанбыз, -деп башлайды хапарын мен энди танышхан нёгерим. -Сергейди аты, биз анга Серый деучю эдик. Жашау алай сейирди. Манга жукъ да боллукъ туююлдю деп киши да базынмасын. Ма аны да алай заманлары болуучу эдиле!..

Атасы уллу кыуллукъда ишлегенди, керегин тапдыргъанлай тургъанды. Ол кезиуде андан сора университетте машинасы болган хазна жокъ эди. Ызындан да кызыла жыйын болуп айлануучу эдиле.

Дерслеге жорюп да кыйынамагъанды кесин. Кызыланы машинасына олтуртуп айлана эди. Да не этерик эди окъуп да: атасы анга диплом да алдыртды, кыуллукъгъа да салды. Ол заманла шёндюден башха эдиле, юйдегили

аны алама деп тохтады. Айхай да, ол анга арталыда келишмей эди - не ариулугу, не байлыкы жокъ эди. Ата-анасы, не бек кыажу сюелип кюрешдиле эселе да, жашларына айтханларын этдиралмадыла - ол жаратханын алды, барысын да сейирге кыалдырып. Артада туююннген эдиле хар ким да Лиданы акъыллы, асыллы да болгъанына.

Алай Сергей аны багъасын чыгъара билмеди. Жангы юйорню бир кесекден тыш кыыралгъа жиберген эдиле да, анда бир талай жыл жашайдыла. Андан кыайтханда уа жашны уллу заводну таматасына саладыла. Бийчесине уа танышлары анда-санда билдире турдыла эринги тос кыатыны барды деп.

Алай ол кеси да ишекли эди анга - баш иеси командировкалагъа асыры терк-терк бара эди. Узакъ Северден бир тишируну келтирип, анга кеслеринден узакъ бармай фатар да алгъан эди. Ол жаш эди, чырайлы эди. Эки сабий да тапханды.

Лида дауур эте турмады, тос кыатынына ачык жорюген эри бла жашау этип, намысын туюшорюрге унамады. Ала айырылдыла. Тиши-

Косметолог юйретеди

Кыышда да ариулукъдан айырылмазча

Кыышда тишируыгъа ариулугъун сакълагъан кыйыныракъды, болсада бардыла аллай амалла. Аланы юсюнден косметолог Хубуланы Мадина айтады

- Аман кюн орамдан сууукъсурап келсенг, жылыныргъа деп исси суугъа кирлигинг келеди. Алай этерге ахырысы бла да жарамайды. Ол сауулукъгъа осалды. Андан сора да, жуунсанг, этингде мылылыкъны сакълагъан тери жауунг жууулады, этинг кыургакъсып, кыабукъ-кыабукъ болады.

Алайсыз да кыышда сууукъ хауадан бла желден адамны териси кереклисича мылылыкъны сакъламайды. Аны себепли жылыныр ючюн жууунурга сую эсегиз, мытыл сууну хайырланыгызы. Аны зараны боллукъ туююлдю. Ызы бла уа жылы азыкъ ашап, исси чай ичсегиз, кыалтырауукъ не болгъанын терк унутурукъсуз.

Адамны бети кыыш сууукълагъа тёзюмлю болур ючюн, жылны бу

кезиунюнде аны исси эм сууукъ сууу бла кезиу-кезиу жууурга керекди. Башыгъызын энишегиз, ууучугъузгъа суу алып, аны бетигизге кыаруугъуз бла силкип чыгыгыз: алгъа бир 4-5 кере исси сууну, артада уа 6-7 кере сууукъну. Теригиз анга юйренсе, иги чыдарыкды.

Бетигизни териси сууукъ хауа болумгъа тёзюмсюз эсе, анга алгъа жан жаулукъну исси сууда жибитип, сыгып, бетигизге бир 2-3 минутха салыгызы, андан сора уа буз чёргеп сылагъыз. Бу процедураны 4-5 кере кыайтарыгызы.

Сууукъдан кыол тышларыгызы кыызарып, кюйдюрген этгенча, кыызып ачыта эселе, териси жарылып, аурутханы баямды. Терини жумушатып, ачыгынын сел этер ючюн, бурун-

гулула чёплеу неда сары жауну хайырланып болгъандыла. Бусагъатда уа тюрлю-тюрлю кырдык ийис этген кремле жарашдырадыла.

Кыышда уа кыаллай крем сайларгъа керекди? Кесине кыайгыргъан тишируну жанында кыасмак (облепиха) неда кокос жау кыошагы болган кремлери болурга керекди. Кокосдан этилгенни жакъсанг, ол кыолларында иги жутулады, жумуштан да этеди. Сууу бла жуусанг - жууулай, кыол кыалланы кийгенде, тешгенде да, алагъа жагылып кетмей, кёнге дери сакъланады. Кыасмак жау кыошулуп этилген кремде уа витаминлери кёл болгъаны себепли ол кыолларыгызын ууакъ жарачыкъларын терк окуна сау этерикди.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият жазып алгъанды.

Футбол

Жыйымдыкъ команданы кыалай кыурайдыла

Футболну миллет лигасыны жыйымдыкъ командасыны баш тренери Евгений Бушманов коллективге кирген ойнаучулары атларын туура этгенди. Нальчикни «Спартагыны» кыарачуларыны былайда жангыз бир соруу сагъайта эди: ол тизмеге бизден Александр Марченко туюшерикмиди? Ала баш кыоркмай эдиле - аны ары алмагъандыла. Алай нек

этгенлери уа белгисизди.

Не тюрлю жыйымдыкъ команданы да кыурану жоругу былайды: не спорт жетишимлеге, усталыкыгъа кыаралады не клубдан кыаллай бир адамны ийгенлери не. Болсада аладан уллу спорт кёрюмдюле сакъларча туююлдю. Нек дегенде бу команда бир оюн ючюн жыйышдырылады, ол да шуюхлукъ матчды.

Тыш кыараллы сынамгъа кыарасакъ, анда лигалагъа хар клубдан спортчулары чакъырадыла. Алай бу жорукъ бизде жорюмейди. Мен Марченко айырмалыгъа санайма. Аны футболда фахмусуна табынама деп айтмайма, алай ол кыатышхан оюннга уа кыарарыкъ эдим. Энди уа не хазна...

Виктор ШЕКЕМОВ.

Алгышлайу

Муратларыгызга жетигиз!

Сарбашланы Русланны бла Байсолтанланы Марьянаны бир ююр кзурагъанлары бла алгышлайбыз!

Юйюгюз насыпдан, кзуу-анчдан, нурден толсун! Жашауугуз эм ариу жырдача болсун! Атыгыз алгышлада, кзуруда иги юлголеде айтылганлай турсун. Жарык муратларыгызга жетигиз!

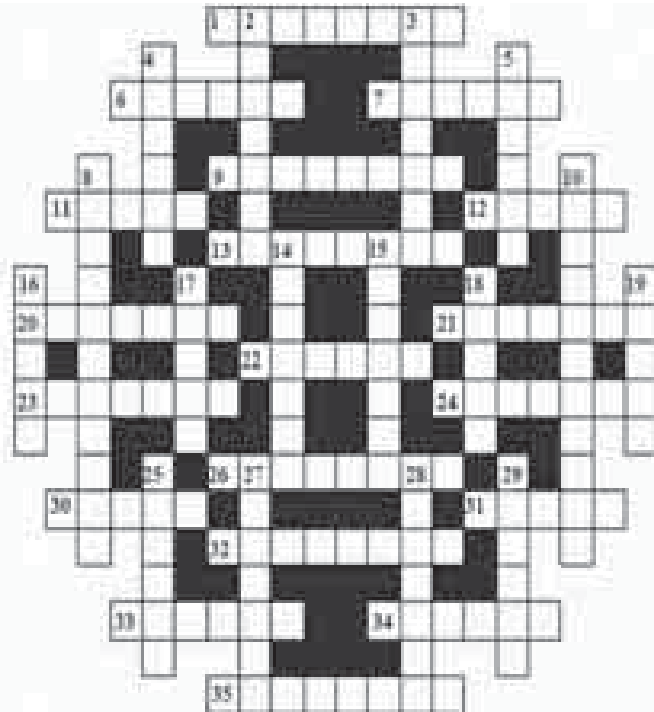
Жууукълары, ахлулары, нёгерлеры.

ЭНИНЕ: 1. Сыра этгенде хайырлануучу чырмапы ёсюучу битим. 6. Бурулуп ургъан жел. 7. Аргы дуня. 9. Машинала тургъан жери. 11. Биринчи жетген тахта кёгет. 12. Аны сабий тиш чыгъарса этедиле. 13. Кёзну кзууандыргъан ариулукъ. 20. Затны ахагъа бериучю. 21. Эндиге дери эшитилмеген зат. 22. Башны тынчайтхан зат. 23. Ат керек. 24. Кюнню тёгерегине айлануучу зат. 26. Халкыны алда баргъан кесеги. 30. Терек. 31. Ат эришиу. 32. Мардадан чыгыу. 33. Грецияда жашагъан. 34. Тауну кзабыргъа сында бир тюз жери. 35. Эр кишини ол иши кёп жерде тыйганды, аны бузаргъа жарамайды.

ЁРЕСИНЕ: 2. Юг Америкада кзырал. 3. Кавказ миллетли адам. 4. Абхазияны ара шахары. 5. Адамдан кзан алыучу мюйюзчюк. 8. Ачык кёк. 10. Кыйналгъанлыкъ. 14. Вольный аулу таулу аты. 15. Жюрекни кзууандыргъан чам. 16. Киштик жыйынны бек уллуларыны атына ушагъан таулу ат. 17. Жилтин. 18. Ала жыламагъан сунадыла. 19. Тамата. 25. Волга сууну юсюнде уллу сахар – алгынны Куйбышев. 27. Нефтьден этилген жумушатыргъа жагылгъан зат. 28. Малкярлыла баш ургъан терек. 29. Ызлыкъ-ызлыкъ кюлан.

СЁЗБЕР

ГАЗЕТНИ 224-ЧЮ НОМЕРИНДЕ ЧЫКЪГЪАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ

ЭНИНЕ: 7. Шекер. 8. Аскер. 9. Шкаф. 10. Адакъа. 12. Лена. 13. Атом. 15. Саид. 19. Чита. 20. Асаба. 21. Ууакъ. 24. Чоюн. 25. Бала. 28. Омакъ. 30. Абаза. 32. Юйюр. 33. Рота. 34. Таба. 36. Чана. 38. Кзутлу. 40. Бажа. 41. Ыспас. 42. Ачык.

ЁРЕСИНЕ: 1. Ишеклилик. 2. Скиф. 3. Арба. 4. Къала. 5. Ёкюл. 6. Орунбасар. 11. Ай. 13. Ата. 14. Окъа. 16. Ара. 17. Дуу. 18. Къаракъаш. 22. Нюр. 23. Жар. 26. Омакъланыу. 27. Гюрбежичи. 29. Къар. 30. Ант. 31. Ана. 32. Юта. 35. От. 37. Арпа. 38. Къаст. 39. Ууаз. 40. Быхы.

Ыйыкълары гаракет

26 ноябрьден 3 декабрьге дери

КЪОЧХАР. Бола тургъан затланы тюз ангыларгъа кюрешириксиз. Ол кыйыныракъ да кёрюнюрюкдю. Бу ыйыкъда ахшы ишлени, баям, тамамлаялмай кваллыксыз.

ТАНА. Тамамлагъан ишлеригизге кзрап, артык ыразы боллукъ туюлсюз. Ала сиз сакълагъанча уллу файда келтирмегенлерини сылтаундан. Аны ючюн жумушланы жангыдан кюлгъа алыргъа тышерикди.

ЭГИЗЛЕ. Бек магъаналы жумушларыгызга эм алгъа эс буругуз. Аланы жашауда бардыруу узагыракъга да созулукъду. Алай кюлийип кюймагыз.

АЙРЫЧАБАКЪ. Муратларыгыз толур ючюн эринген кылыгыгызны кююгуз. Жорукълагъа кёре кзурагыз ишигизни.

АСЛАН. Бу ыйыкъда башхалагъа оюмгузуну синдирге кюрешириксиз. Биргегизге ишленелени не зат суйгенлерин алгъадан ангыларгъа кюрешириксиз, ол хайырлы боллукъду.

КЫЫЗ. Болжалгъа салгъан ишлеригизни кюлгъа алыргъа заман жетгенди. Ансы сизни бла бир оюмлу болгъан нёгерлеригиз мындан арысында да бирге ишлерге суймей кюзаргъа боллукъдула.

БАЗМАН. Бу ыйыкъда терен сагышлагъа батылып турмай, харкюлюк жумушларыгызны тамамлап бошаргъа ахшы кезиудю. Жулдузла

уа сизге жол ачадыла.
АКЪЫРАП. Кесаматыгызны бу ыйыкъда кююп кююгуз. Ансы тёгерегиздегиле сизге болушурну орунуна абындырып тебирерге боллукъдула.

МАРАУЧУ. Эрттеден бери таныш болгъан адамларыгызны тёгерегинде табарыксыз жюрек тынчлыкъ. Кесигизни проблемаларыгызны да аланы боюнларына салыргъа кюрешириксиз.

ТЕКЕМЮЮЗ. Сизни жарым сёзден окуна ангылап кююучу адамларыгыз бу кюледе бираз уллу кёллюрек боллукъдула. Кесигизни тасхаларыгызны биринчи жолукъганыгызга ачык этмегиз.

СУУКЪУЙ. Эрикдирген ишигизден кетип квалыргъа ахшы кезиудю. Алай андан сора кыйры тохташырыгыгызны алгъадан билсегиз. Алай болмаса уа, излеп кёп айланыргъа тышерикди.

ЧАБАКЪЛА. Иги оюмларыгыз кёп боллукъдула, аланы тюз хайырлана билсегиз а, иги кзуум чыгарыкды. Аны себепли хар затны сагыш этип, алай этигиз.

Учредитель: Кзабаргы-Малкяр Республиканы Парламенти бла Правительствосу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары)
ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторну орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь)
МОКЪАЛАНЫ Зукура (культура бёлюмню таматасы)
ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика бёлюмню таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин кзуруула жаны бла Кзабаргы-Малкяр регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда кюл салынады. 20.00 сагъатда кюл салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Мокъланы Зукура - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарыны орунбасары;
Зезаланы Лида - (1, 2, 3, 5-чи бетле),
Геляланы Валентина - (4, 6, 7, 8 -чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ 1787
№1631Багъасы 10 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru